

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

w sprawie D. J.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 12 czerwca 2025 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

wniosku pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego o wyłączenie SSN Jerzego Grubby, SSN Tomasza Artymiuka, SSN Eugeniusza Wildowicza

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wyłączyć SSN Jerzego Grubbę, SSN Tomasza Artymiuka, SSN Eugeniusza Wildowicza od udziału w rozpoznaniu sprawy II KK 23/25.

UZASADNIENIE

20 stycznia 2025 r. wpłynęła do Sądu Najwyższego kasacja obrońcy skazanego D. J. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 4 czerwca 2024 r., sygn. akt VIII AKa 98/23 utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 27 maja 2022 r., sygn. akt XVIII K 84/18. Sprawę zarejestrowano pod sygn. II KK 23/25 i wyznaczono do rozpoznania sprawy: SSN Jerzego Grubbę, SSN Tomasza Artymiuka i SSN Eugeniusza Wildowicza.

Wnioskami z 28 lutego 2025 r. pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego zwrócił się o wyłączenie od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II KK 23/25 SSN Jerzego Grubbę, SSN Tomasza Artymiuka, SSN Eugeniusza Wildowicza. Wnioskodawca wskazał, że ww. sędziowie podpisali się pod oświadczeniem z

17 października 2022 r., w którym wyrazili jednoznaczny i generalny pogląd, iż wszyscy sędziowie Sądu Najwyższego powołani na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) pozbawieni są przymiotu niezależności i niezawisłości i z tego względu ich udział w składzie orzekającym w każdym przypadku skutkuje nienależytym składem sądu i nieważnością postępowania. Mając na uwadze, że w przedmiotowej sprawie jednym z głównych zarzutów zawartych w kasacji jest zarzut nienależnej obsady sądu odwoławczego polegający na wydaniu wyroku przez sędziów powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., zdaniem wnioskującego rozpoznanie sprawy przez sędziów, którzy w wystąpieniu publicznym zademonstrowali swój pogląd w zakresie kwestii, która ma być przedmiotem rozstrzygnięcia budzi wątpliwość, że znajdzie to stosowne odzwierciedlenie w orzeczeniu kończącym to postępowanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest zasadny.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że jedną z okoliczności stanowiących uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego i powodujących jego wyłączenie na wniosek strony jest uzewnętrznienie przez sędziego poglądu na sprawę przed wydaniem orzeczenia i to nie tylko w wypowiedzi na sali sądowej, ale i poza salą, w sposób świadczący o realnym niebezpieczeństwie jego stronniczości (*por. J. Grajewski, S. Steinborn [w:] Komentarz aktualizowany do art. 1-424 Kodeksu postępowania karnego, red. L. K. Paprzycki, LEX/el. 2015, art. 41. oraz D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I. Art. 1–424, wyd. VII, Warszawa 2024, art. 41.*).

Dla stwierdzenia podstawy wyłączenia sędziego, wymagane jest istnienie określonej kategorii okoliczności, która, jeżeli zestawić ją z przedmiotem rozstrzygnięcia w określonej sprawie, prowadzi do wniosku o uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziego, mającego ją rozstrzygnąć. Oznacza to, że pomiędzy podnoszonymi okolicznościami, które powinny mieć charakter

rzeczywisty i obiektywny, a rozstrzygnięciem konkretnej sprawy musi zachodzić związek funkcjonalny, pozwalający na możliwości wyprowadzenia z nich wniosku o istnieniu uzasadnionej wątpliwości co do braku bezstronności w rozstrzygnięciu tej sprawy. Uzasadniona wątpliwość co do bezstronności, w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k., zachodzi zatem zawsze *in concreto*, a nie *in abstracto*.

Z kolei Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 10 października 2000 r. (*Daktaras* przeciwko Litwie, skarga nr 42095/98) stwierdził, że istnieją dwa aspekty wymogu bezstronności z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Po pierwsze, sąd musi być bezstronny w sposób subiektywny, czyli żaden z jego członków nie powinien być stronniczy bądź uprzedzony. Osobista bezstronność członka składu orzekającego jest dorozumiana, chyba że istnieją dowody przeciwnie. Po drugie, sąd musi być bezstronny z obiektywnego punktu widzenia, czyli musi oferować wystarczające gwarancje wykluczające jakąkolwiek uprawnioną wątpliwość w tej mierze. W przypadku kryterium obiektywnego musi zostać rozważone, czy istnieją podlegające ustaleniu fakty, które mogą wzbudzić wątpliwość co do bezstronności sędziego. W tej mierze nawet odbiór w oczach opinii publicznej może mieć pewne znaczenie. W grę tutaj wchodzi zaufanie, które sądy w demokratycznym społeczeństwie muszą wzbudzać w opinii publicznej i stronach postępowania.

Podobne stanowisko zajął Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 10 kwietnia 2003 r. (*Sigurdsson* przeciwko Islandii, skarga nr 39731/98), konkludując: „(...) W związku z tym każdy sędzia, w stosunku do związku z tym każdy sędzia, w stosunku, do którego istnieje uprawniony powód, by obawiać się braku bezstronności z jego strony, musi zostać wyłączony. (...)”.

Sędziowie objęci wnioskiem o wyłączenie, 17 października 2022 r. złożyli oświadczenie o odmowie orzekania z osobami powołanymi na stanowiska sędziowskie w Sądzie Najwyższym w procedurze, w której kandydaci na te stanowiska byli rekomendowani przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną w trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3). Zdaniem sygnatariuszy oświadczenia udział tak powołanego sędziego w

składzie Sądu Najwyższego prowadzi w każdym przypadku do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

W tej sytuacji nie sposób, by przeciętny obserwator nie miał wrażenia o istnieniu uzasadnionej wątpliwości dotyczącej bezstronności sędziów wyznaczonych do rozpoznania sprawy. Wymienieni sędziowie bowiem już dawno i publicznie wyrazili stanowisko co do przedmiotu, jaki ma podlegać ocenie w toku postępowania kasacyjnego tj. spełniania standardów niezawisłości i bezstronności przez sędziów powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. Nie sposób również przyjąć, że pozostaje obiektywnie bezstronna osoba, która podpisuje apele o niewyznaczanie składów z udziałem innych sędziów z uwagi na podstawę prawną ich wyboru jako kandydatów do pełnienia urzędu sędziego, w sytuacji, gdy przedmiotem rozpoznania ma być nadzwyczajny środek zaskarżenia oparty na zarzucie dotyczącym właśnie podstawy prawnej wyboru sędziów biorących udział w wydaniu zaskarżonego wyroku.

Mając na uwadze powyższe motywy prawne, Sąd Najwyższy wyłączył Jerzego Grubbę, SSN Tomasza Artymiuka oraz SSN Eugeniusza Wildowicza od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II KK 23/25.

[J.J.]

[r.g.]